

DECYZJA

Na podstawie art. 1, art. 8 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (j.t. Dz. U. z 2022 poz. 140), art. 104 i art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 roku poz. 572), po rozpatrzeniu wniosku Wójta Gminy Pionki z dnia 22 sierpnia 2024 roku znak: GPO.6822.4.2024

Starosta Radomski

orzeka o uznaniu za mienie gromadzkie nieruchomości, położonej w obrębie geodezyjnym Poświętne, gmina Pionki, powiat radomski, województwo mazowieckie, oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr 49 o powierzchni 1.0031 ha.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 22 sierpnia 2024 roku znak: GPO.6822.4.2024, Wójt Gminy Pionki zwrócił się do tutejszego Starostwa, na podstawie art. 1 ust. 1 i 2, art. 8 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, o ustalenie w drodze decyzji administracyjnej, iż ww. nieruchomość gruntowa, stanowi mienie gromadzkie.

W wyniku przeprowadzonego postępowania administracyjnego ustalono:

W przedmiotowej sprawie podstawę prawną decyzji stanowią przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. z 2022 roku poz. 140).

Zgodnie z art. 1 ust. 2 niniejszej ustawy, zagospodarowaniu w trybie i na zasadach określonych w tej ustawie podlegają nieruchomości rolne, leśne i obszary wodne, stanowiące mienie gromadzkie w rozumieniu przepisów o zarządzie takim mieniem, jeżeli przed dniem wejścia w życie tej ustawy były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi. Przepis ten nie dotyczy mienia gromadzkiego położonego na terenach miast i osiedli – co stanowi art. 1 ust. 3 niniejszej ustawy.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 Starosta wydaje decyzję o ustaleniu, które spośród nieruchomości, o których mowa w art. 1 ust. 2 i 3, stanowią mienie gromadzkie.

Mając powyższe na względzie, istotny dla ustalenia, czy dana nieruchomość była mieniem gromadzkim, był zatem jej stan prawny w okresie poprzedzającym datę wejścia w życie ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych tj. 5 lipca 1963 roku, a w szczególności to, czy nieruchomość ta należała do dawnych, czyli istniejących w okresie od 1933 do 1954 roku gromad jako jednostek samorządu terytorialnego, mających osobowość prawną i będących podmiotami praw i obowiązków oraz to, czy przed dniem wejścia w życie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot była faktycznie użytkowana wspólnie przez mieszkańców wsi. Zgodnie bowiem z treścią art. 1 ust. 2 ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, zagospodarowaniu w trybie i na zasadach określonych w tej ustawie podlegają nieruchomości rolne stanowiące mienie gromadzkie w rozumieniu przepisów o zarządzie takim mieniem, jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi. Z przepisu tego wynika, że definicji mienia gromadzkiego, którego dotyczy ustawa o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, należy poszukiwać w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 listopada 1962 roku w sprawie zarządu mieniem gromadzkim oraz trybu jego zbywania (Dz. U. Nr 64/62 poz. 303 ze zm.). W rozporządzeniu tym w § 1 znajduje się legalna definicja zarówno mienia gromadzkiego, jak i dawnych gromad. Zgodnie z nią przez użyte w tym rozporządzeniu określenie mienie gromadzkie - rozumieć należy mienie, które do dnia wejścia w życie ustawy z dnia

25 września 1954 roku o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych (Dz. U. Nr 43, poz. 191) stanowiło majątek dawnych gromad jako majątek gromadzki, dobro gromady oraz inne prawa majątkowe, a przez dawne gromady - rozumieć należy gromady istniejące do dnia wejścia w życie wskazanej ustawy z 25 września 1954 roku (Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 3 grudnia 2009 roku sygn. II SA/Ke 615/09).

W orzeczeniu z dnia 26 marca 1960 r., I CR 535/59 (OSNC 1961, nr 3, poz. 73) Sąd Najwyższy stwierdził, że majątek byłych gromad stał się majątkiem państwa. Stanowisko dotyczące charakteru byłego mienia gromadzkiego, które stało się przedmiotem własności państwowej było konsekwentnie podtrzymywane w późniejszych orzeczeniach i Sąd Najwyższy nigdy od niego nie odstepił (por. postanowienie z dnia 18 listopada 1966 r., I CR 629/66, PUG 1967, nr 11, s. 371-372, wyrok z dnia 30 czerwca 1983 r., IV CR 202/83, OSNCP 1984, nr 1, poz. 15, uchwała z dnia 30 października 1986 r., III CZP 67/86, OSNC 1987, nr 11, poz. 171), postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2001 roku, III CKN 430/00, OSNC 9/2002 poz. 111. Taki sam pogląd wyrażał Naczelny Sąd Administracyjny (por. wyrok z dnia 9 września 1987 r., II SA 113/87, ONSA 1987, nr 2, poz. 63).

Mając na względzie powyższe, dla oceny czy przedmiotowa nieruchomość stanowiła majątek byłej gromady, konieczne jest wyjaśnienie daty i podstawy jej wyodrębnienia oraz wyjaśnienie, czy przed dniem wejścia w życie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych była faktycznie użytkowana wspólnie przez mieszkańców wsi, prawnie lub faktycznie przekazana na cele publiczne lub społeczne i stanowiła mienie gromadzkie w rozumieniu przepisów tej ustawy tj. czy nieruchomość ta należała do istniejącej w okresie od 1933 do 1954 roku gromady jako jednostki samorządu terytorialnego, mającej osobowość prawną i będącej podmiotem praw i obowiązków.

W toku postępowania poczyniono zatem kroki w celu ustalenia czy przedmiotowa nieruchomość stanowiła, przed dniem 5 lipca 1963 roku, mienie gromadzkie - wykorzystując zgodnie z art. 75 KPA dowody, które mogą przyczynić się do wyjaśnienia sprawy i nie są sprzeczne z prawem takie jak: dokumenty, zeznania świadków.

Z zaświadczenia z dnia 25 września 2024 roku znak: GKN-IV.6621.2.1002.2024, wydanego z upoważnienia Starosty Radomskiego, przez podinspektora w Wydziale GKKiN Filia w Pionkach wynika, iż zgodnie z zapisami operatu ewidencji gruntów i budynków, prowadzonymi dla obrębu Poświętne gmina Pionki, według stanu na dzień 14.02.1961 roku do chwili obecnej działka oznaczona nr 49, zapisana jest na rzecz podmiotu władającego – „grunty użyteczności ogólnej”.

Z dokumentów geodezyjnych znajdujących się w operatach przechowywanych w Powiatowym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Radomiu pod numerem 213/13/36/62 wynika:

Z protokołu z dnia 27 lutego 1959 roku wynika, iż stan władania gruntami na obszarze wsi Poświętne, gromady Poświętne, powiatu kozienickiego, wojew. kieleckiego, ustalono na zebraniu zainteresowanych użytkowników i właścicieli gruntów na obszarze wsi Poświętne, w obecności przedstawiciela Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Poświętnym oraz przedstawicieli wsi, na podstawie oświadczeń stron zainteresowanych i przedłożonych przez nich dokumentów. W załączniku do wskazanego protokołu przedmiotowa nieruchomość nie została ujęta. Ujawniona jednak została na mapie stanowiącej część ww. dokumentacji operatu nr 213/13/36/62 - jako grzebowisko oraz ujawniona została w rejestrze gruntów z 1961 roku – jako grunt użyteczności ogólnej.

Objęta przedmiotowym postępowaniem działka, nie ma nadal uregulowanego stanu prawnego. Widniejący obecnie w rejestrze ewidencji gruntów zapis, potwierdza jej władanie na zasadach posiadania samoistnego, na rzecz „grunty użyteczności ogólnej”.

Wójt Gminy Pionki we wniosku z dnia 22 sierpnia 2024 roku znak: GPO.6822.4.2024 wskazał, iż objęta przedmiotowym postępowaniem działka stanowi aktualnie niezabudowany grunt, porośnięty drzewostanem. Jako podmiot ewidencyjny w rejestrze gruntów figuruje: grunty użyteczności ogólnej, na zasadach władania samoistnego. W rejestrze gruntów założonym w lutym 1961 roku dla wsi Poświętne pod nr 64 jako osobę władającą ww. działką wpisano również Grunty użyteczności ogólnej.

Jak podaje Wójt Gminy Pionki, przedmiotowy teren należał do gromady Poświętne, wykazanej w Rozporządzeniu Wojewody Kieleckiego z dnia 4 listopada 1933 roku, o podziale obszaru gmin wiejskich w powiatach: częstochowskim, koneckim, kozienickim, miechowskim, opoczyńskim, radomskim i zawierciańskim, w województwie kieleckim, na gromady (Dziennik Urzędowy Woj. Kieleckiego nr 29 z 1933 r.).

Z relacji mieszkańców miejscowości Poświętne oraz okolicznych wsi – Zadobrze oraz Brzezinki, zamieszkałych w tych miejscowościach od lat 40-tych i 50-tych XX wieku wynika, że działka będąca przedmiotem niniejszego wniosku stanowiła mienie wspólne gromady Poświętne. W okresie wojny działka służyła jako miejsce stacjonowania wojska, na którym chowano również padłe konie. Po wojnie teren ten nadal był wykorzystywany przez okolicznych mieszkańców jako grzebowisko padłych zwierząt. W kolejnych latach zarówno mieszkańcy wsi jak również uczniowie pobliskiej szkoły w Jedlni wspólnie sadzili na tym terenie las, który rośnie do dziś. Nieruchomość była ogólnodostępna i użytkowana przez mieszkańców wsi według potrzeb. Po zniesieniu gromad, a przed dniem 5 lipca 1963 roku, przedmiotowy grunt nadal stanowił dobro wspólne, służąc ogółowi mieszkańców wsi jako miejsce spotkań. Nidy nie powołano też oraz nigdy nie zebrano grupy ludzi, która miałaby tym gruntem rozporządzać.

Z załączonych do wniosku z dnia 22 sierpnia 2024 roku znak: GPO.6822.4.2024 oświadczeń świadków, zamieszkałych w miejscowości Poświętne oraz miejscowościach sąsiednich od lat 40-tych i 50-tych, ubiegłego wieku wynika, iż nieruchomość oznaczona w ewidencji jako działka nr 49 położona w obrębie Poświętne, gmina Pionki, od kilkudziesięciu lat uznawana jest jako teren publiczny. Przedmiotowy teren jest niezabudowany, porośnięty drzewostanem. Świadkowie z przekazu ustnego wiedzą, iż na ww. działce podczas I Wojny Światowej zlokalizowane było obozowisko żołnierzy, gdzie chowane były padłe zwierzęta – konie. Po I Wojnie teren ten nadal służył mieszkańcom jako grzebowisko padłych zwierząt. W latach 40-tych/50-tych mieszkańcy wsi oraz uczniowie szkoły z okolicznej Jedlni wspólnie sadzili na tym terenie las. Świadkowie nie przypominają sobie, by grunt ten był przedmiotem jakichkolwiek sporów i by ktoś rościł sobie do niego jakieś prawa. Nidy nie powołano też oraz nigdy nie zebrano grupy ludzi, która miałaby tym gruntem rozporządzać. Przedmiotowa działka do 1954 roku tj. do czasu reformy i zniesienia gromad jako jednostki posiadającej osobowość prawną, stanowiła mienie gromady Poświętne. Po zniesieniu gromad, a przed dniem 5 lipca 1963 roku grunt ten nadal stanowił dobro wspólne.

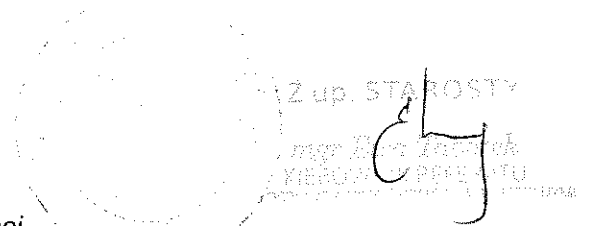
Materiał dowodowy dokumentujący przedmiotową sprawę potwierdza, iż działka objęta przedmiotowym postępowaniem, stanowiła mienie wspólne gromady Poświętne, już przed wejściem w życie ustawy z dnia 25 września 1954 roku o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych, a przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych była faktycznie wykorzystywana wspólnie przez mieszkańców. Objęta wnioskiem działka, służąc jako grzebowisko oraz grunt użyteczności ogólnej, stanowiła nieruchomość o charakterze publicznym i społecznym. Analiza zebranego materiału dowodowego wykazała zatem, iż spełnia wymogi ustawowe do uznania za mienie gromadzkie.

Biorąc pod uwagę powyższe, orzeczono jak w sentencji.

Zawiadomieniem z dnia 3 października 2024 roku poinformowano Wójta Gminy Pionki oraz sołtysa sołectwa Poświętne, o zakończeniu postępowania dowodowego oraz o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów. Strony nie skorzystały z tej możliwości we wskazanym terminie.

Zgodnie z art. 8 ust. 6 ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, decyzję o ustaleniu, które nieruchomości stanowią mienie gromadzkie, podaje się do wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości oraz ogłasza wywieszając w urzędzie gminy oraz w starostwie powiatowym na okres 14 dni, a także zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej gminy i powiatu oraz w prasie lokalnej.

Pouczenie: Od niniejszej decyzji służy stronom prawo wniesienia odwołania do Wojewody Mazowieckiego, za pośrednictwem Starosty Radomskiego, w terminie 14 dni od daty jej otrzymania.

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Pionki
*z prośbą o podanie do publicznej wiadomości
poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w urzędzie gminy
na okres 14 dni oraz zamieszczenie w Biuletynie Informacji
Publicznej gminy*
2. Sołtys sołectwa Poświętne – Pani Krystyna Piechurska
*z prośbą o podanie do publicznej wiadomości
w sposób zwyczajowo przyjęty*
3. a/a – GKN-III.6824.11.2024
*z obowiązkiem wywieszenia na tablicy ogłoszeń
Starostwa na okres 14 dni, zamieszczenia w Biuletynie Informacji
Publicznej powiatu oraz w prasie lokalnej*